

EXPUNERE DE MOTIVE

LEGE privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Avându-se în vedere evoluția crizei economice în anul 2009, precum și extinderea acesteia în cursul anului 2010, se impune adoptarea de măsuri în vederea respectării angajamentelor asumate de România prin semnarea acordurilor de împrumut cu organismele financiare internaționale, acorduri absolut necesare pentru stabilitatea economică a României, pentru atingerea țintelor de deficit ale bugetului general consolidat în anul 2010.

Luându-se în considerare faptul că diminuarea dezechilibrelor existente și menținerea deficitului bugetar în limite sustenabile creează premisele relansării economice, se impune adoptarea unor măsuri cu caracter excepțional, prin care să se continue eforturile de reducere a cheltuielilor bugetare și în anul 2010.

Luarea acestor măsuri se impune pentru menținerea acordurilor cu organismele financiare internaționale.

Neadoptarea acestor măsuri ar duce la pierderea acordurilor cu instituțiile financiare internaționale, cu consecința creării unor dezechilibre macroeconomice de natură să ducă la imposibilitatea relansării economice, precum și la creșterea excesivă a deficitului bugetar.

În urma analizei de detaliu a sistemului de pensii publice și a evoluției acestuia prin păstrarea structurii actuale în corelație cu tendințele macroeconomice și demografice din România, s-au conturat o serie de probleme majore, prezente și viitoare.

Apariția unor sisteme speciale de pensii publice care au introdus o serie de privilegii și tratamente favorabile unor categorii profesionale, a condus la crearea unui decalaj uriaș între cea mai mare și cea mai mică pensie plătită de stat.

Existența unor acte normative care reglementează organizarea și funcționarea diferitelor sisteme de pensii de tip public în prezent, îngreunează în mod evident funcționarea sistemului de pensii.

Adoptarea prezentei este așadar motivată de o serie de factori macro-economiци și sociali, asigurându-se, astfel, cadrul de reformă în următoarele direcții:

- Asigurarea sustenabilității financiare a sistemului de pensii publice.
- Eliminarea discrepanțelor privind contribuția la bugetul asigurărilor sociale și inegalitățile de alocare a resurselor pentru finanțarea pensiilor publice.
- Eliminarea legilor speciale de pensionare, care prevăd criterii diferite, mai avantajoase, în favoarea anumitor categorii profesionale.
- Armonizarea sistemului public de pensii național cu practica europeană și cu recomandările Uniunii Europene în domeniul pensiilor publice
- Simplificarea legislației referitoare la pensiile publice.

Cu privire la recalcularea pensiilor stabilite prin legi speciale, aflate în plată la data intrării în vigoare a prezentei legi, nu se pune problema încălcării principiului neretroactivității legii, deoarece legea nu acționează pentru trecut, ci doar pentru viitor, urmând ca pensiile recalculate să se plătească în noul quantum de la data intrării în vigoare a legii.

De asemenea, nu este încălcat nici dreptul la un bun dobândit, dat fiind ca acest drept

vizează pensia ca forma de venit de înlocuire și nu cuantumul acesteia.

2. Schimbări preconizate

Întrucât, în prezent, există sisteme speciale de pensii publice care au introdus o serie de privilegii și tratament inegal pentru unele categorii profesionale, s-a creat o diferență uriașă între cea mai mică pensie și cea mai mare pensie publică.

La 1 octombrie 2009, cea mai mică pensie a devenit 350 lei, în timp ce, cea mai mare pensie din sistemele de pensii speciale depășește 37.000 lei, adică este de peste 100 ori mai mare.

- **recalcularea pensiilor stabilite prin legi speciale aflate în plată la data intrării în vigoare a prezentei legi**, prin determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii, utilizând algoritmul de calcul prevăzut de **utilizând algoritmul de calcul prevăzut de legea nr.19/2000**.

Cuantumul pensiei se determină prin înmulțirea punctajului mediu anual realizat cu valoarea punctului de pensie.

Pensiile recalculate se supun reglementărilor în vigoare privind pensiile publice, fiind suportate din bugetul asigurărilor sociale de stat

În termen de maxim 5 luni de la publicarea Hotărârii Guvernului pentru aprobarea metodologiei de recalculare, toate pensiile aflate în plată la data intrării în vigoare a prezentei legi, care au fost stabilite pe baza legilor speciale, vor fi recalculate, utilizând punctajele determinate pentru toată perioada de activitate. Noul cuantum al pensiei, după recalculare, va fi cel rezultat din înmulțirea punctajului obținut cu valoarea unui punct de pensie în vigoare la data finalizării procedurii de recalculare. Plata pensiei în cuantumul recalcultat, se va face din bugetul asigurărilor sociale de stat începând cu data încheierii procedurii de recalculare, conform etapelor prevăzute la art. 4 alin. (1) din prezenta lege.

Referitor la pensiile de invaliditate, urmează ca în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a legii, prin ordin al ministrului muncii, familiei și protecției sociale să se aprobe o procedură privind încadrarea în grade de invaliditate.

Într-un interval de 3 ani de la data intrării în vigoare a procedurii de mai sus, Casa Națională de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale, prin I.N.E.M.R.C.M., va organiza verificarea încadrării în grad de invaliditate a pensionarilor de invaliditate aflați în evidență la acea dată.

Necesitatea adoptării acestor măsuri rezidă din faptul că beneficiarii de pensii de invaliditate reprezintă acum aproape 4,5% din forța de muncă, acest număr crescând rapid în ultimii ani. Se anticipează că majorarea numărului de solicitări de pensionare va spori deficitul bugetului de pensii din acest an cu peste 0,5% din PIB, acesta ajungând la peste 2,25% din PIB.

Pentru persoanele care, în perioade ulterioare datei de 1 aprilie 2001, conform legii, și-au desfășurat activitatea în condiții deosebite, condiții speciale sau alte condiții de muncă, și care sunt beneficiari ai Legii nr.164/2001 privind pensiile militare de stat și Legii nr. 179/2004 privind pensiile de stat și alte drepturi de asigurări sociale ale polițiștilor se acordă perioade suplimentare la vechimea în muncă sau la vechimea în serviciu, care constituie stagii de cotizare în condiții normale, după cum urmează:

- a) 3 luni pentru fiecare an lucrat în condiții deosebite de muncă;
- b) 6 luni pentru fiecare an lucrat în condiții speciale de muncă.
- c) 12 luni pentru fiecare an lucrat în alte condiții de muncă așa cum sunt reglementate în domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale;

Pentru persoanele care, în perioade anterioare datei de 1 aprilie 2001, conform legii, și-au desfășurat activitatea în locuri de muncă încadrate în grupele I și a II-a de muncă, precum și cele

care au desfășurat activitatea în condiții deosebite, condiții speciale sau alte condiții de muncă, și care sunt beneficiari ai Legii nr.164/2001 privind pensiile militare de stat și Legii nr. 179/2004 privind pensiile de stat și alte drepturi de asigurări sociale ale polițiștilor, beneficiază de majorarea punctajelor lunare realizate în perioadele respective, după cum urmează:

- a) cu 25% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, sau în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite, potrivit legii.
- b) cu 50% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa I de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, sau în locuri de muncă încadrate în condiții speciale, potrivit legii;
- c) cu 50% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în alte condiții de muncă potrivit legii.

De asemenea, în cazul pensiilor militare și a pensiilor de stat ale polițiștilor și ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor pentru perioadele care constituie stagiul de cotizare și pentru care nu pot fi dovedite venituri de natură salarială, la determinarea punctajului mediu anual se utilizează salariul mediu brut pe economie din perioadele respective.

Procedura de stabilire, plată, suspendare, recalculare, încetare și contestare a pensiilor recalculate potrivit prezentei legi este cea prevăzută de Legea nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

Pensiilor prevăzute la art. 2 din lege, li se aplică în mod corespunzător dispozițiile din Legea nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează aceste categorii de pensii.

3. Alte informații

De asemenea, conform unei revizuirii recente a estimărilor Băncii Mondiale, în urma consultărilor privind măsurile de reformă a legii pensiilor din România, se evidențiază că la nivelul anului 2050, deficitul creat de cheltuielile cu pensiile din PIB, prin păstrarea sistemului actual, va ajunge la cca.12% .

În prezent, în România, vârsta medie reală de pensionare este mult prea scăzută, aceasta fiind de 54 ani și 7 luni, față de vârstele standard de pensionare cerute de legislația în vigoare în ianuarie 2010, de 58 ani și 9 luni pentru femei, respectiv 63 ani și 9 luni pentru bărbați. Una dintre cauzele esențiale ale reducerii vârstei standard de pensionare o reprezintă vârstele mult mai reduse practicate de actualele sisteme de pensii speciale, cum ar fi 50 de ani pentru personalul navigant din aviația civilă, 55 ani pentru militari și polițiști, 60 de ani pentru magistrați și personalul auxiliar din tribunale și curți de apel

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

1¹ Impact asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Nu este cazul.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Nu este cazul.

3. Impact social

Măsurile care se intenționează a fi adoptate prin prezentul proiect se adresează tuturor persoanelor beneficiare a unei pensii acordate în baza unei legi speciale, astfel:

- a) pensiile militare de stat;
- b) pensiile de stat ale polițiștilor și ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor;

- c) pensiile de serviciu ale judecătorilor, procurorilor și judecătorilor, respectiv magistraților asistenți ai Curții Constituționale;
- d) pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea;
- e) pensiile de serviciu ale personalului diplomatic și consular;
- f) pensiile de serviciu ale funcționarilor publici parlamentari;
- g) pensiile deputaților și senatorilor;
- h) pensiile de serviciu ale personalului aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă;
- i) pensiile de serviciu ale personalului Curții de Conturi;

Prezentul proiect vizează respectarea egalității de tratament între toți participanții la sistemul public de pensii, contribuabili și beneficiari, respectiv un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege;

4. Impact asupra mediului

Nu este cazul.

5. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Mil lei			
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani	Media pe 5 ani
1	2	3	4
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i) impozit pe profit ii) impozit pe venit b) bugete locale: i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i) contribuții de asigurări			
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i) cheltuieli de personal ii) bunuri și servicii b) bugete locale: i) cheltuieli de personal ii) bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i) cheltuieli de personal ii) bunuri și servicii			
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale			
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor			

bugetare			
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare			
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare			
7. Alte informații: dezechilibrul financiar al bugetului asigurărilor sociale de stat nu este un fenomen apărut în anul 2009 sau 2010. Acest buget înregistrează încă din anul 2004 deficite anuale „deja cronice”, în anul 2009 ajungând la cel mai mare deficit realizat, cu o valoare de cca. 1,5 miliarde euro, iar pentru anul 2010 fiind prevăzut un deficit de cca. 1,7 miliarde euro.			
Alte informații			
Secțiunea a 5-a			
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare			
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ			
a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ:			
b) <u>acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții:</u>			
- Ordin al ministrului muncii, familiei și protecției sociale pentru aprobarea procedurii încadrării în grade de invaliditate, în vederea înscrierii la pensie de invaliditate (termen - 30 de zile de la data intrării în vigoare a legii);			
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect			
3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect			
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect			
5. Alte acte normative și sau documente internaționale din care decurg angajamente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect			
6. Alte informații Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect			
Secțiunea a 6-a			
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ			
1. Informații privind procesul de consultare			
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ			
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative			
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente			
5. Informații privind avizarea de către:			
a) Consiliul Legislativ			
b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării			
c) Consiliul Economic și Social			
d) Consiliul Concurenței			

e) Curtea de Conturi
6. Alte informații
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Nu este cazul.
3. Alte informații Nu este cazul
Secțiunea a 8-a Măsurile de implementare
Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente.
2. Alte informații

Față de cele menționate, supunem aprobării prezentul proiect de Lege privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor

Ministrul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

Mihai Constantin ȘEITAN

Avizat:

Ministrul Finanțelor Publice

Sebastian Teodor Gheorghe VLĂDESCU

Ministrul Justiției

Cătălin Marian PREDOIU